

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo d. Nr. 21RE1- (AG1-223/11-2024)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Daivos Bereikienės, Lionelos Gelmanienės (pranešėja) ir Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos Y. S. patikslintą skundą Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-07-19 sprendimo Nr. 33782 panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja patikslintame skunde nurodo, kad skundžia Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-07-19 sprendimą Nr. 33782 ir Komisijos prašo: „panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos 2024-07-19 sprendimą Nr. 33782 dėl išmoku mano vaikui atėmimo“.

Pareiškėja skunde paaiškina, kad nesutinka su sprendimu, nes nežinojo apie kito asmens deklaravimą bute, kuriame gyvena su savo vaiku. Apie buto savininko sprendimą deklaruoti dar vieną asmenį pareiškėjai nebuvo pranešta. Nurodo, kad šiuo metu bute yra deklaruota pareiškėja ir jos vaikas. Prašo atnaujinti Kauno miesto savivaldybės administracijos mokėjimus, kadangi viena augina neįgalų sūnų (b. l. 15–17).

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, kad pareiškėja 2024-06-03 kreipėsi į atsakovę, pateikdama prašymą-paraišką socialinei pašalpai gauti nuo 2024-06-01 iki 2024-08-31, bei pateikė reikiamus dokumentus. Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius darbuotojas, išnagrinėjęs gautą prašymą bei pateiktus dokumentus, 2024-07-19 priėmė sprendimą Nr. 33782 „Dėl socialinės pašalpos neskyrimo“ (toliau – Skundžiamas sprendimas), kuriuo nuspręsta pareiškėjai neskirti socialinės pašalpos vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Paramos įstatymas) 6 straipsnio 1 dalies 2 punktu, kadangi vidutinės pajamos, tenkančiam vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį.

Pareiškėja, teikdama prašymą socialinei paramai gauti pateikė dokumentus, kad ji gyvena su sūnumi V. Z. (gim. *(duomenys neskelbtini)*). Pareiškėjos sūnui 2024-05-07 nustatytas sunkus neįgalumo lygis ir nuo šios dienos jam paskirta šalpos neįgalumo pensija, kuri yra 394,00 Eur per mėnesį.

Atsakovė cituoja Paramos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies reglamentavimą bei 2 straipsnio 2 dalyje apibrėžtą bendrai gyvenančių asmenų sąvoką ir paaiškina, kad pareiškėjos paraiška buvo vertinama pagal tai, kokios yra bendrai gyvenančių asmenų, šiuo atveju pareiškėjos ir jos sūnaus pajamos per mėnesį ir ar atitinka Paramos įstatyme nustatytą ribą dėl gaunamų pajamų dydžio per mėnesį.

Nurodo, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023-12-06 nutarimu Nr. 964 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 d. nutarimo Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmoku ataskaitos rodiklių dydžių patvirtinimo“ pakeitimo, nutarta nuo 2024-01-01 patvirtinti valstybės remiamų pajamų dydį – 176 eurus. Paaikškina, kad tam, jog asmuo turėtų teisę į socialinę pašalpą, jo, jei

gyvena vienas arba jo ir bendrai gyvenančių asmenų pajamos per mėnesį turi neviršyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyto dydžio, t. y. 176,00 Eur vienam asmeniui per mėnesį.

Pažymi, kad kaip nurodyta Skundžiamame sprendime, vertinant bendrai gyvenančių asmenų pajamas nurodyta, kad pareiškėjos šeimos pajamos yra 394,00 Eur per mėnesį, todėl kiekvieno bendrai gyvenančio asmens pajamos yra 197,00 Eur per mėnesį, taigi viršija nustatytą Valstybės remiamų pajamų dydžio vienam bendrai gyvenančiam asmeniui dydį.

Paaikškina, kad atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjos ir jos sūnaus (bendrai gyvenančių asmenų) pajamos viršija aukščiau nurodytais teisės aktais nustatytą ribą, buvo priimtas Skundžiamas sprendimas socialinės pašalpos neskirti vadovaujantis Įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 2 punktu, kadangi vidutinės pajamos, tenkančiam vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį.

Atsakovė pasisakydama dėl pareiškėjos argumento, kad socialinė pašalpa jai galimai nebuvo skirta dėl to, kad bute, kuriame ji gyvena su savo sūnumi, yra deklaruotas dar vienas asmuo, kurio gaunamos pajamos buvo vertinamos, kaip visų bendrai gyvenančių asmenų, paaiškino prašymas skirti socialinę pašalpą vertinamas pagal tai ar bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus Įstatymo 6 straipsnyje nurodytus reikalavimus. Pareiškėjos ir jos sūnaus gaunamos pajamos viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį, todėl socialinė pašalpa jos prašomu laikotarpiu buvo neskirta. Pažymi, kad galimai kito asmens deklaravimas tame bute, o taip pat jo gaunamos pajamos, kuriame pareiškėja yra deklaravusi savo ir sūnaus gyvenamąsias vietas nėra vertinamas, todėl šis pareiškėjos argumentas yra visiškai neteisingas ir turi būti atmestas, kaip nepagrįstas.

Atsakovė remiasi Regionų apygardos administracinis teismo 2019-05-24 sprendimu administracinėje byloje Nr. el-3919-621/2019 ir nurodo, kad Paramos įstatymas numato sąlygas ir normatyvus, būtent tam, kad remiantis juo socialinę paramą gautų tie asmenys, kuriems to labiausiai reikia. Remiantis Paramos įstatymu, socialinė parama yra suteikiama tiems asmenims, kurie atitinka nurodytas sąlygas, o ne visiems, kurie jos prašo.

Atsakovės vertinimu, pareiškėja skunde nenurodė, kokiam teisės aktui prieštarauja Skundžiamas sprendimas ir kokių teisiniu pagrindu remiantis jis galėtų būti panaikintas, todėl nėra teisinio pagrindo skundo tenkinimui. Atsakovės nuomone, Kauno miesto savivaldybės administracija priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, todėl naikinti Skundžiamo sprendimo nėra pagrindo (b. l. 30–36).

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-07-19 sprendimo Nr. 33782 teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja su 2024-06-03 prašymu-paraiška piniginei socialinei paramai gauti Nr. 32258 kreipėsi į Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių prašydama skirti socialinę pašalpą už 2024-06, 2024-07 ir 2024-08 mėnesius (b. l. 43–45).

Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius 2024-07-19 pranešime dėl išmokos neskyrimo Nr. 11931 (toliau – ir Pranešimas) nurodė, kad vadovaudamiesi Paramos įstatymu informuoja, kad Skundžiamu sprendimu pareiškėjai neskirta socialinė pašalpa nuo 2024-06-01 iki 2024-08-31 Neskyrimo priežastis: vadovaujantis Paramos įstatymo 6 str. 2 d. (vidutinės pajamos, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį). Iš Pranešimo turinio matyti, kad skundžiamas Sprendimas prie Pranešimo nebuvo pridėtas (b. l. 4).

Komisija 2024-08-13 raštu Nr. 19R1-911 „Dėl duomenų pateikimo (bylos Nr. AG1-223/11-2024)“, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymu (toliau – IAGNTĮ) 10 straipsnio 1 dalimi, paprašė atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos pateikti Komisijai Kauno miesto savivaldybės administracijos 2024-07-19 sprendimą Nr. 33782, apie kurį pareiškėja buvo informuota Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-07-19 Pranešimu dėl išmokos neskyrimo Nr. 11931, ir informaciją apie tai, kada Skundžiamas sprendimas buvo įteiktas pareiškėjai Y. S., jeigu tai buvo padaryta.

Atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius 2024-08-14 raštu Nr. 62-2-1229 informavo Komisiją, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 6 straipsnio 2 punktu 2024 m. liepos 19 d. Kauno miesto savivaldybės administracijos socialinės paramos skyriaus sprendimu Nr. 33782 Y. S. neskirta socialinė pašalpa. Sprendimas asmeniui išsiųstas 2024 m. rugpjūčio 14 d. Pridėjo Skundžiamo sprendimo kopiją.

Skundžiamu sprendimu Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius vadovaudamasis Paramos įstatymu ir savivaldybės tarybos nustatyta tvarka patvirtintu piniginės socialinės paramos teikimo tvarkos aprašu neskyrė socialinės pašalpos už laikotarpį nuo 2024-06-01 iki 2024-09-01 V. Z.. Neskyrimo priežastis: vadovaujantis Paramos įstatymo 6 str. 2 d. (vidutinės pajamos, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį). Papildomai nurodyta, kad kreipimosi mėnesio bendrai gyvenančių asmenų pajamos –394,00 Eur, iš jų: kitos pajamos – 394,00 Eur; Vidutinės vieno asmens pajamos per mėn.: 197,00 Eur. Skundžiamą sprendimą pasirašė vyresnioji specialistė J. P. (b. l. 19, 37).

SODRA duomenų bazės 2024-07-19 išrašas patvirtina, kad V. Z. nuo 2024-05-07 – 2025-05-31 paskirta ir šiuo metu mokama 394 Eur šalpos neįgalumo/negalios pensija (b. l. 40).

Byloje taip pat yra Gyventojų registro duomenų bazės 2024-06-03 išrašas, patvirtinantis, kad pareiškėjos ir jos sūnaus deklaruota gyvenamoji vieta yra (*duomenys neskelbtini*), Kaunas (b. l. 42).; SODRA duomenų bazės 2024-06-03 išrašas (b. l. 47, 48); SODRA duomenų bazės 2024-07-19 išrašas (b. l. 39); Užimtumo tarnybos duomenų bazės 2024-06-03 išrašas (b. l. 46); Užimtumo tarnybos duomenų bazės 2024-07-19 išrašas (b. l. 38); NDNT informacinės sistemos duomenų bazės 2024-06-03 išrašas pagal paieškos kriterijų – asmens kodas [*duomenys neskelbtini*] (b. l. 51); NDNT informacinės sistemos duomenų bazės 2024-06-03 išrašas, kuriame nurodyta, kad V. Z. nustatytas sunkus neįgalumo lygis nuo 2024-05-07 iki 2025-05-06 bei antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis nuo 2024-05-07 iki 2025-05-06 (b. l. 49); Mokinių registro duomenų bazės 2024-06-03 išrašas (b. l. 50); VĮ „Regitra“ LR kelių transporto priemonių registro 2024-06-03 išrašas paieškos kriterijų – asmens kodas [*duomenys neskelbtini*] (b. l. 52); Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės teritorinio skyriaus 2024-05-29 sprendimas Nr. STS-6433 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“ (b. l. 56-58); Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Plungės teritorinio skyriaus 2024-05-29 sprendimas Nr. STS-6434 „Dėl neįgalumo lygio“ (b. l. 59–61).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAI), Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas, Piniginės socialinės paramos Kauno miesto savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtintas Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015-01-22 sprendimu Nr. T-14 (redakcija, galiojanti nuo 2023-12-21), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-11-05 nutarimas Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių“ (suvestinė redakcija nuo 2024-01-01).

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – ir VSI) 6 straipsnio 43 punkte nustatyta, kad viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra „43) socialinės pašalpos ir kompensacijų, nustatytų Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme, teikimas“. Pagal VSI 16 straipsnio 2 dalį „Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija: [...] 38) sprendimų dėl kompensacijų tam tikroms vartotojų grupėms mokėjimo priėmimas, papildomos socialinės paramos, socialinių pašalpų ir kompensacijų skyrimo iš savivaldybės biudžeto tvarkos nustatymas [...]“.

Pagal Paramos įstatymo 4 straipsnio 1 dalį piniginę socialinę paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžetų lėšų. Paramos įstatymo 5 straipsnis išskiria dvi piniginės socialinės paramos rūšis: 1) socialinė pašalpa; 2) būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos.

Teisė į socialinę pašalpą įgyjama atitinkant Paramos įstatymo 6 straipsnyje numatytus reikalavimus. Bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą,

jeigu kreipimosi dėl socialinės pašalpos metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus: 1) bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 straipsnyje, vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į socialinę pašalpą, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį socialinė pašalpa buvo paskirta, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas; 2) vidutinės pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 17 ir 18 straipsnius, tenkančios vienam iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, yra mažesnės kaip 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio; 3) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 straipsnyje nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į piniginę socialinę paramą.

Paramos įstatymo 8 straipsnyje reglamentuojamos sąlygos teisei į socialinę paramą nustatyti. Socialinės pašalpos dydis nustatytas Paramos įstatymo 9 straipsnyje. Socialinės pašalpos papildomo skyrimo ir socialinės pašalpos mažinimo pagrindai nurodyti Paramos įstatymo 10 straipsnyje.

Paramos įstatymo 13 straipsnyje nustatyta, kad valstybės remiamos pajamos bendrai gyvenantiems asmenims nustatomos valstybės remiamų pajamų dydį padauginus iš bendrai gyvenančių asmenų skaičiaus (1 d.). Piniginei socialinei paramai apskaičiuoti taikomas valstybės remiamų pajamų dydis to mėnesio, už kurį socialinė pašalpa ir (ar) kompensacijos yra skiriamos (2 d.).

Paramos įstatymo 17 straipsnyje nustatyta, kokios visų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos įskaitomos skiriant piniginę socialinę paramą, o 18 straipsnyje reglamentuotas pajamų socialinei pašalpai gauti apskaičiavimas. Paramos įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo, kurie Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaruoja gyvenamąją vietą arba yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, dėl piniginės socialinės paramos kreipiasi į deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybės arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, administraciją [...].

Paramos įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nustatyta kreipimosi dėl piniginės socialinės paramos tvarka, pagal kurią kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, asmuo turi pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintos formos prašymą-paraišką ir jos priedus (toliau – prašymas-paraiška) ir prašyme-paraiškoje nurodyti piniginės socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis apie: 1) save ir bendrai gyvenančius asmenis; 2) veiklos pobūdį; 3) turimą turtą ir šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose ir 2 dalyje nurodyto turto vertę; 4) gaunamas pajamas; 5) kitą piniginei socialinei paramai gauti būtiną informaciją. Paramos įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog prie prašymo-paraiškos pridedamos bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pažymos apie Paramos įstatymo 17 straipsnyje nurodytas pajamas, gautas per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, arba, jeigu pajamų šaltinis yra pasikeitęs arba tą mėnesį, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, yra gauta vienkartinė išmoka ar iš karto už du ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos pajamos, pajamas to mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, išskyrus atvejus, kai savivaldybės administracija duomenis gauna iš valstybės ir žinybinių registru bei valstybės informacinių sistemų. Visų prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų teisingumą prašymą-paraišką pateikęs asmuo patvirtina savo parašu. Piniginę socialinę paramą gaunančių asmenų pareigos yra nustatytos Paramos įstatymo 25 straipsnyje, o Administracijos pareigos ir teisės teikiant piniginę socialinę paramą – šio įstatymo 23 straipsnyje.

Vadovaujantis Paramos įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 6 punktu, patikrinus bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas ir surašius buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą, savivaldybės administracijai suteikiama teisė savivaldybės tarybos nustatyta tvarka skirti socialinę pašalpą, jeigu vieno iš bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens vidutinės pajamos per mėnesį yra lygios 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio arba bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens vidutinės pajamos per mėnesį ne daugiau kaip 50 procentų viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio, arba apskaičiuota socialinė pašalpa yra mažesnė už šio įstatymo 22 straipsnio 9 dalyje nustatytą dydį ir bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis

asmuo atitinka šio įstatymo 6 straipsnio 1 ir 3 punktuose nustatytus reikalavimus: vienam gyvenančiam asmeniui ir dviem bendrai gyvenantiems asmenims – 25 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio; trims ir keturiems bendrai gyvenantiems asmenims – 50 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio; penkiems ir daugiau bendrai gyvenančių asmenų – 70 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio.

Paramos įstatymu nustatytos piniginės socialinės paramos teikimo pagrindus ir šios paramos teikimą Kauno miesto savivaldybėje gyvenamąją vietą deklaravusiems ar besinuomojantiems būstą asmenims, taip pat asmenims, įtrauktiems į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Kauno miesto savivaldybėje, ir asmenims, kurie nedeklaravę gyvenamosios vietos ir neįtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, bet faktiškai gyvenantiems Kauno mieste reglamentuoja Tvarkos aprašas (Tvarkos aprašo 2 p.).

Socialinė pašalpa skiriama, kai bendrai gyvenantys asmenys ar vienas gyvenantis asmuo atitinka visus Įstatymo 6 straipsnyje nurodytus reikalavimus (Tvarkos aprašo 16 p.). Socialinės paramos skyriaus tam įgalioti atsakingi darbuotojai (toliau – atsakingi darbuotojai), vadovaudamiesi Įstatymu ir Aprašu, nustato vieno gyvenančio asmens ar bendrai gyvenančių asmenų teisę į piniginę socialinę paramą, nustato piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpį ir apskaičiuoja piniginės socialinės paramos dydį. Atsakingi darbuotojai priima sprendimus skirti, nutraukti, sustabdyti, perskaičiuoti piniginę socialinę paramą ar jos neskirti (Tvarkos aprašo 31 p.). Bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens mėnesio pajamos socialinei pašalpai gauti apskaičiuojamos vadovaujantis Įstatymo 18 straipsniu <...> (Tvarkos aprašo 32 p.).

Tvarkos aprašo 51.5 punkte nustatyta, kad piniginė socialinė parama Įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais, remiantis buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo akte pateiktomis išvadomis ir rekomendacijomis, taip pat Piniginės socialinės paramos skyrimo komisijai pasiūlius, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Aprašo 2 punkte nurodytiems bendrai gyvenantiems asmenims gali būti skiriama socialinė pašalpa, jeigu vieno iš bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens vidutinės pajamos per mėnesį yra lygios 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio arba bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens vidutinės pajamos per mėnesį ne daugiau kaip 50 procentų viršija 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio ar apskaičiuota socialinė pašalpa yra mažesnė už Įstatymo 22 straipsnio 9 dalyje nustatytą dydį ir bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo atitinka Įstatymo 6 straipsnio 1 ir 3 punktuose nustatytus reikalavimus: vienam gyvenančiam asmeniui ir dviem bendrai gyvenantiems asmenims – 25 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio; trims ir keturiems bendrai gyvenantiems asmenims – 50 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio; penkiems ir daugiau bendrai gyvenančių asmenų – 70 procentų valstybės remiamų pajamų dydžio. Šiuo atveju socialinė pašalpa skiriama, bet ne ilgiau kaip 6 mėnesius per kalendorinius metus.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-11-05 nutarimo Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių“ 4 punkte nustatyta, kad valstybės remiamų pajamų dydis yra 176 eurai.

Byloje esantys Užimtumo tarnybos duomenų bazės 2024-06-03 išrašas (b. l. 46), Užimtumo tarnybos duomenų bazės 2024-07-19 išrašas (b. l. 38) patvirtina, kad pareiškėja yra bedarbė, užsiregistravusi Užimtumo tarnyboje. SODRA duomenų bazės 2024-06-03 išrašas (b. l. 47), SODRA duomenų bazės 2024-07-19 išrašas (b. l. 39) patvirtina, kad jokių pajamų, susijusių su darbo santykiais ar pašalpomis pareiškėja negauna. Pagal Sodra duomenų bazės 2024-07-19 išrašą pareiškėjos sūnui V. Z. nuo 2024-05-07 – 2025-05-31 paskirta ir šiuo metu mokama 394 Eur šalpos neįgalumo/negalios pensija (b. l. 40), t. y. pareiškėjos ir bendrai gyvenančių asmenų (pareiškėjos sūnaus) pajamos per mėnesį sudaro 197 Eur ir 3,4 Eur (1,75 proc.) viršija Paramos įstatymo 6 straipsnio 2 punkte įtvirtintą 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį.

Byloje kilusiam ginčui spręsti Komisija laiko reikšminga Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – ir Konstitucinis Teismas) išaiškinimus (žr., 2015-05-26 nutarimą „Dėl teisės į socialinį būstą“):

„Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad konstitucinis teisingumo principas yra neatskiriamas konstitucinio teisinės valstybės principo turinio elementas (*inter alia* 2012-09-25, 2012-10-24, 2013-04-30 nutarimai), taip pat, kad konstitucinis teisinės valstybės principas įpareigoja paisyti teisėtų lūkesčių, užtikrinti jų apsaugą, nepažeisti proporcingumo, protingumo, teisingumo reikalavimų (2006-03-14 nutarimas).“

„Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją Lietuvos valstybė yra socialiai orientuota. Valstybės socialinė orientacija atsispindi įvairiose Konstitucijos nuostatose, kuriomis įtvirtintos žmogaus ekonominės, socialinės ir kultūrinės teisės, taip pat pilietinės ir politinės teisės, visuomenės ir valstybės santykiai, socialinės paramos ir socialinės apsaugos pagrindai, Tautos ūkio organizavimo ir reguliavimo principai, valstybės institucijų organizavimo ir veiklos pagrindai ir kt. (*inter alia* 2004-03-05, 2012-02-06 nutarimai). Socialiai orientuota valstybė turi konstitucinę priedermę ir privalo prisiimti tam tikrų įsipareigojimų vykdymo našta. [...]“

„Konstitucinis Teismas savo aktuose yra suformavęs plačią oficialiąją konstitucinę socialinės apsaugos, *inter alia* socialinės paramos, doktriną, atskleidęs konstitucinius imperatyvus, kurių privalu paisyti teisės aktais reguliuojant atitinkamus santykius. [...] Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 52 straipsnio nuostatomis išreiškiama valstybės socialinė orientacija (socialinis pobūdis) [...]. Kartu pažymėtina, kad Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje laikomasi teisinės pozicijos, jog valstybės socialinė orientacija suponuoja įstatymų leidėjo diskreciją nustatyti tam tikroms socialiai jautriausioms asmenų grupėms, kurioms reikalinga ypatinga socialinė pagalba, taikytinas visuomenės solidarumu grindžiamo bendrojo teisinio reguliavimo išimtis (2012-02-06, 2013-05-16 nutarimai). [...] Konstitucinis Teismas ne kartą yra pažymėjęs, kad įstatymų leidėjas, paisydamas Konstitucijos, reguliuodamas socialinės apsaugos, socialinės paramos santykius, turi plačią diskreciją (*inter alia* 2012-06-29, 2013-02-15 nutarimai), taip pat kad pagal Konstituciją įstatymu gali būti nustatytos ir kitokios, ne tik Konstitucijos 52 straipsnyje *expressis verbis* nurodytosios, pensijos ir socialinė parama (*inter alia* 2003-07-04, 2012-02-06 nutarimai). [...] Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, kad valstybė turi kurti tokią socialinio aprūpinimo sistemą, kuri padėtų išlaikyti asmens orumą atitinkančias gyvenimo sąlygas, o prireikus suteiktų asmeniui būtiną socialinę pagalbą (*inter alia* 2007-09-26, 2014-07-03 nutarimai). Aiškindamas Konstitucijos 21 straipsnio nuostatą, kuriomis įtvirtinta žmogaus orumo apsauga ir gynimas, Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad orumas yra neatimama žmogaus, kaip didžiausios socialinės vertybės, savybė; kiekvienas visuomenės narys turi prigimtinį orumą; tai, kad įstatymų leidėjas, reguliuodamas su žmogaus teisių ir laisvių įgyvendinimu susijusius santykius, turi garantuoti deramą jų apsaugą, yra viena iš žmogaus orumo, kaip konstitucinės vertybės, užtikrinimo prielaidų (2004-12-29, 2009-09-02 nutarimai). Taigi Konstitucijos 52 straipsnyje įtvirtintos valstybės pareigos teikti socialinę paramą įstatymų nustatytais atvejais negalima aiškinti atsietai *inter alia* nuo Konstitucijos 21 straipsnyje įtvirtintos valstybės priedermės saugoti ir ginti žmogaus orumą. Nagrinėjamos konstitucinės justicijos bylos kontekste pažymėtina, kad Konstitucijos 21 straipsnyje įtvirtintas žmogaus orumo, kaip ypatingos konstitucinės vertybės, apsaugos ir gynimo imperatyvas ir valstybės socialinė orientacija lemia valstybės pareigą, atsižvelgiant į valstybės ir visuomenės išgales, padėti būsto neturintiems asmenims, kurie negali juo apsirūpinti iš darbo ir (ar) kitokių pajamų, apsirūpinti bent minimalius socialiai priimtinus jų poreikius atitinkančiu būstu. Reguluodamas socialinės paramos tokiems asmenims apsirūpinant būstu santykius, įstatymų leidėjas turi plačią diskreciją pasirinkti šios paramos teikimo formas, *inter alia* gali numatyti finansinę paramą būstui įsigyti arba išsinuomoti, valstybei priklausančio arba jos nuomojamo būsto suteikimą ir kt. Pabrėžtina, kad valstybės socialinė orientacija suponuoja įstatymų leidėjo pareigą, reguliuojant šiuos santykius, sudaryti prielaidas atsižvelgti ir į socialiai jautriausių asmenų grupių, kurioms reikalinga ypatinga socialinė pagalba, poreikius. [...] Atskiros socialinės paramos rūšys, asmenys, kuriems skiriama socialinė parama, socialinės paramos skyrimo ir mokėjimo pagrindai, sąlygos, dydžiai pagal Konstituciją gali būti nustatyti tik įstatymu (*inter alia* 2004-03-05, 2014-4-14 nutarimai). Poįstatyminis socialinės apsaugos, socialinės paramos santykių teisinis reguliavimas gali apimti atitinkamų procedūrų nustatymą, taip pat tokių įstatymais grindžiamą teisinį reguliavimą, kai poreikį įstatymu nustatytą teisinį reguliavimą detalizuoti ir sukonkretinti poįstatyminiuose teisės aktuose objektyviai lemia būtinumas teisėkūroje remtis tam tikros srities specialiomis žiniomis ar specialia (profesine) kompetencija (*inter alia* 2005-02-07, 2010-12-14, 2012-10-11, 2014-02-14 nutarimai).

Savivaldybių savarankiškumo ir veiklos principas nėra absoliutus ir jis neatleidžia viešojo administravimo teisės ir pareigas turinčio subjekto (savivaldybės tarybos) nuo pareigos laikytis visų kitų teisės aktų nuostatų bei viešosios teisės principų, tarp jų – teisėtumo principo. Kartu pažymėtina, kad Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalis nustato, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Konstitucinis Teismas, aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio 1

dalyje įtvirtintą nuostatą, ne kartą yra pažymėjęs, kad joje yra įtvirtinta formali visų asmenų lygybė. Konstitucinis asmenų lygybės įstatymui principas reikalauja, kad teisėje pagrindinės teisės ir pareigos būtų įtvirtintos visiems vienodai (Konstitucinio Teismo 1994-04-18, 2000-06-30, 2008-09-23, 2008-12-24 ir 2009-03-02 nutarimai). Taip pat Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad šio principo turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant. Šis principas nepaneigia to, kad įstatyme gali būti nustatytas nevienodas teisinis reguliavimas tam tikrų asmenų kategorijų, esančių skirtingose padėtyse, atžvilgiu (Konstitucinio Teismo 2002-04-23, 2003-07-04, 2003-12-03, 2007-09-26, 2008-12-24, 2009-03-02 nutarimai).“

Kaip ir bet kuris individualus administracinis aktas, byloje Skundžiamas sprendimas Komisijos gali būti panaikintas, pripažinus jį neteisėtu iš esmės, t. y. savo turiniu prieštaraujančiu aukštesnės galios teisės aktams, neteisėtu dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas administravimo subjektas, ar (ir) neteisėtu dėl to, kad priimant jį buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą bei sprendimų pagrįstumą (Administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalis).

Nagrinėjamu atveju atsakovė formaliai teisingai įvertino pareiškėjos 2024-06-03 prašymui-paraiškai piniginei socialinei paramai gauti Nr. 32258 nagrinėti bendrąja (ne išimties) tvarka turimus duomenis apie pareiškėjos ir bendrai gyvenančių asmenų (pareiškėjos sūnaus) pajamas per mėnesį, kurios sudaro 197 Eur ir viršija Paramos įstatymo 6 straipsnio 2 punkte įtvirtintą 1,1 valstybės remiamų pajamų dydį. Tačiau Komisija atkreipia atsakovės dėmesį į, Komisijos vertinimu, reikšmingą aplinkybę, kad nagrinėjamu atveju pareiškėjos ir jos sūnaus pajamas sudaro iš esmės tik pareiškėjos sūnui nuo 2024-05-07 – 2025-05-31 paskirta ir šiuo metu mokama 394 Eur šalpos neįgalumo/negalios pensija (b. l. 40). Nustatytas pajamų dydis tik 3,4 Eur (1,75 proc.) viršija Paramos įstatymo 6 straipsnio 2 punkte įtvirtintą 1,1 valstybės remiamų pajamų dydžio vienam bendrai gyvenančiam asmeniui dydį.

Todėl, Komisijos vertinimu, tokia situacija, kai asmuo, niekaip negalėdamas pakeisti savo socialinės padėties, vien formaliu pagrindu netenka teisės gauti socialinę pašalpą, negali būti pripažįstama socialiai teisinga.

Taigi atsakovė nagrinėjamu atveju priėmė teisėtą individualų administracinį aktą, tačiau toks sprendimas neteikti pinigines socialines paramas nelaikytinas socialiai teisingu, atsižvelgus į byloje pateiktų įrodymų visumą ir aukščiau paminėtas ginčui taikytinas teisės aktų nuostatas ir teisingumo bei protingumo principus.

Atsakovė Komisijai niekaip nepaaiškino ir nepagrindė, dėl kokių priežasčių šiuo konkrečių atveju nesivadovavo Paramos įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 6 punktu ir Tvarkos aprašo 51.5 punktu ir neįgyvendino diskrecijos teisės svarstyti galimybę vykdyti teisės aktuose nustatytas procedūras tikslu skirti pareiškėjai ir jos sūnui piniginę socialinę paramą.

Remiantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuota praktika, pastebėtina, jog teisingumas negali būti tapatinamas su formaliu teisės aktuose nustatytų taisyklių taikymu. Kaip yra pažymėjęs Konstitucinis Teismas, Konstitucijoje įtvirtintas teisingumo principas, taip pat nuostata, kad teisingumą vykdo teismai, reiškia, kad konstitucinė vertybė yra ne pats sprendimo priėmimas teisme, bet būtent teismo teisingo sprendimo priėmimas; konstitucinė teisingumo samprata suponuoja ne tik formalų, nominalų teismo vykdomą teisingumą, ne tik išorinę teismo vykdomo teisingumo regimybę, bet ir – svarbiausia – tokius teismo sprendimus (kitus baigiamuosius teismo aktus), kurie savo turiniu nėra neteisingi; vien formaliai teismo vykdomas teisingumas nėra tas teisingumas, kurį įtvirtina, saugo ir gina Konstitucija (Konstitucinio Teismo 2006 m. rugsėjo 21 d., 2007 m. spalio 24 d., 2008 m. sausio 21 d. nutarimai). Pagal administracinių teismų praktiką, pirmenybė sprendžiant administracinį ginčą teiktina ne formaliam įstatymų taikymui, o teisingam ginčo išsprendimui. Jeigu teisė tapatinama su įstatymu, tai teisės praktikos požiūriu pirmenybė būtų teikiama ne teisingumui, o teisėtumui. Formalus įstatymų taikymas nulemtų teisėtą sprendimą, kuris ne visada gali būti teisingas. Turi būti pripažįstamas ne bet koks teisėtumas, o tik teisingumo teisėtumas. Tokiu atveju, kai pagal faktines bylos aplinkybes, visuotinai pripažintus teisės principus akivaizdu, jog sprendimas konkretaus socialinio konflikto atžvilgiu bus formalus, bet neteisingas, būtina pirmumą teikti bendrajai teisės sampratai (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. liepos 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A556-773/2007, 2019 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-987-822/2018).

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 3 straipsnio 3 punkte nustatyta, kad piniginė socialinė parama teikiama vadovaujantis, be kita ko, socialinio teisingumo ir veiksmingumo principais, kurių turinys reiškia ir tai, jog piniginė socialinė parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, didinti motyvaciją integruotis į darbo rinką ir išvengti skurdo spąstų bei racionaliai naudojant turimus išteklius.

Komisijos vertinimu, atsakovo veiksmai priimant Skundžiamą sprendimą neatitinka ginčo teisiniams santykiams taikytinų socialiai atsakingo elgesio standartų, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisingumo ir protingumo principų. Akcentuotina, kad Savivaldybė turi teikti piniginę socialinę paramą siekdama sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, kad apsaugotų asmenis nuo skurdo.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje panašaus pobūdžio bylose taip pat akcentuojamas individualus situacijos vertinimas, teisingumo ir protingumo principų reikšmė (2019 m. sausio 4 d. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis administracinėje byloje Nr. Nr. A-987-822/2018, 2019 m. gruodžio 18 d. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2503-415/2019).

VAĮ 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus. Administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatyta specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje (VAĮ 10 str. 6 d.).

Komisija pažymi, kad Skundžiamą aktą priėmė Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyresnioji specialistė J. P. (b. l. 19, 37). Nei pačiame Skundžiamame akte, nei Pranešime, nei atsakovės atsiliepime į pareiškėjos skundą nenurodytas pagrindas, kuriuo remiantis būtų nustatyta Skundžiamą sprendimą priėmusio subjekto kompetenciją.

VAĮ 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmeniui, pateikusiam prašymą, ar asmeniui, dėl kurio galima pažeistų teisių ir teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, taip pat asmenims, kuriems administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinio sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinį sprendimą pateikiant to sprendimo kopiją, o kai reikia apsaugoti atitinkamų kategorijų duomenis, – nuasmenintą priimto administracinio sprendimo nuorašą. Atvejais, kai administracinio sprendimo kopija ar nuorašas negali būti pateikti arba kai administracinio sprendimo forma neleidžia užtikrinti visų šio įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje reikalaujamų duomenų pateikimo, šie duomenys nurodytiems asmenims pateikiami raštu pranešant apie priimtą administracinį sprendimą. Jeigu asmuo nėra nurodęs pageidaujamo administracinio sprendimo ar kitos informacijos gavimo būdo, jie pateikiami tokiu būdu, koku buvo gautas prašymas ar skundas.

Kreipdamasi į Komisiją su skundu, pareiškėja nurodė, kad Skundžiamas sprendimas jai nebuvo pateiktas, pareiškėja gavo tik Pranešimą, kurį pareiškėja pridėjo prie skundo. Iš Pranešimo turinio matyti, kad Skundžiamas sprendimas prie Pranešimo nebuvo pridėtas. Pareiškėjos skundo ir patikslinto skundo argumentai patvirtina, kad pareiškėjai iki kreipimosi į Komisiją su 2024-08-08 skundu nebuvo žinomi ir suprantami priimto Skundžiamo sprendimo motyvai. Atsakovė 2024-08-14 raštu Nr. 62-2-1229 patvirtino, kad Skundžiamas sprendimas pareiškėjai buvo išsiųstas tik 2024-08-14. Tokia praktika laikytina ydinga ir prieštaraujanti VAĮ 13 straipsnio 1 dalyje numatyta asmens informavimo tvarkai apie jam skirtą arba jo teisėms ir pareigoms tiesioginį poveikį turintį individualų administracinį aktą. Šis pažeidimas nagrinėjamu atveju turėjo tiesioginės įtakos Skundžiamo sprendimo apskundimui, pareiškėjos teisės kreiptis į Komisiją su skundu dėl Skundžiamo sprendimo įgyvendinimui, todėl laikytinas esminiu, turinčiu tiesioginės įtakos Skundžiamo sprendimo teisėtumui.

Remiantis byloje aptartu teisiniu reglamentavimu ir teismų praktika, atsižvelgiant į byloje nustatytą faktinių aplinkybių visumą, atsakovės priimtas Skundžiamas sprendimas naikintinas ir atsakovė įpareigotina pareiškėjos Y. S. 2024-06-03 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 32258 svarstyti iš naujo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

1. Panaikinti atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus priimtą 2024-07-19 sprendimą Nr. 33782.
2. Įpareigoti atsakovę Kauno miesto savivaldybės administraciją pareiškėjos Y. S. 2024-06-03 prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti Nr. 32258 svarstyti iš naujo.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Daiva Bereikienė

Lionela Gelmanienė